

Voeding bij de hond. Feiten en Fictie!

(5 wekelijkse stukjes over met interessante weetjes)

1/ Hond of wolf

2/ Voeding en kanker

3/ granen vrij en gluten vrij

4/ RAW/BARF voeren

5/ Petfood voerkwaliteit en samenstelling

Inleiding

Vrijwel dagelijks worden dierenartsen geconfronteerd met vragen over voeding bij de hond. Iedere hondeneigenaar lijkt er wel een mening over te hebben en de een weet het nog beter als de ander. En net als bij sport en politiek is het emotionele gehalte vrij hoog. Echter als je doorvraagt blijkt het gehoord te zijn, gelezen op internet, een eigen waarneming bij 1 hond of de fokker zegt het of bij de club doen ze het allemaal zo. Kortom goed bewijs en een gefundeerde mening is er niet bij.

Nu is het tegenwoordig ook best moeilijk. We krijgen zoveel informatie op ons af via internet en de media. Reclame op televisie en advertenties overal. Wie kun je nog vertrouwen en wie niet? Het lijkt wel of degene die het **hardst schreeuwt** en de meeste herrie maakt het meest gehoord wordt. Maar of dat ook degene is die het bij het rechte eind heeft is zeer de vraag?

Ook voor een dierenarts is het niet mogelijk een eigenaar alle informatie te geven die soms nodig of gewenst is. Laten we wel zijn. De tijd voor een consult is gewoon beperkt. En omdat de meeste dierenartsen ook (dieet)voer verkopen lijkt het er al gauw op dat er een belangenverstrengeling is.

Dit geldt overigens ook voor dierenspecialisten en andere voerleveranciers. Niet in de laatste plaats is de diervoederindustrie degene die door middel van reclame en advertenties de consument probeert te beïnvloeden. Met andere woorden wat je als hondeneigenaar te horen krijgt is afhankelijk vanuit welke hoek de spreker komt.

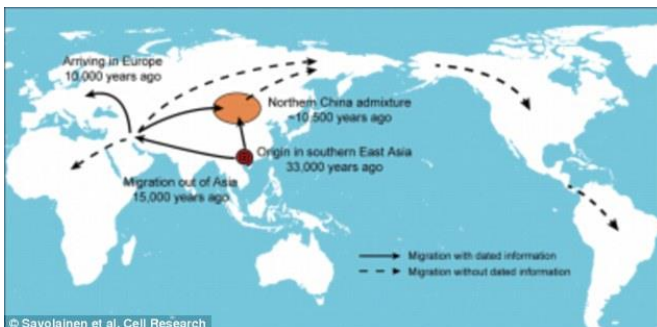
1. Welke kat zit te wachten op garnering?

De komende weken zal ik wat meer vertellen over de bovenstaande onderwerpen. Het is geenszins de bedoeling volledig te zijn. En ik heb ook niet alle wijsheid in pacht, maar de meest ergerlijke en hardnekkigste “broodje aap verhalen” laat ik toch even voorbij komen. Te beginnen met....

Volgende week deel 1: Hond of Wolf

1/ Hond of wolf

Ik begin hiermee omdat het uitgangspunt alles bepaald. Bijna iedereen weet dat de hond van de wolf afstamt. Algemeen wordt aangenomen dat de domesticatie (het dure woord voor tam maken) zo'n 30.000 jaar geleden ergens in Azië is begonnen

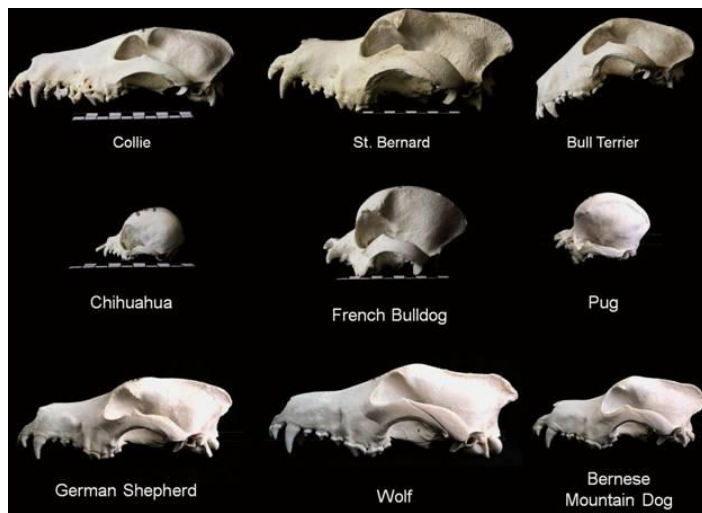
Daarna is de verspreiding over de hele wereld begonnen en het samenleven met de mens had allerlei veranderingen als gevolg . Bijvoorbeeld het uiterlijk

Dit is een greep uit het aantal rassen dat de mens in de loop van duizenden jaren heeft gefokt. Het lijkt er niet meer op toch? En als je naar de vorm van de schedels kijkt wordt het verschil nog groter.

Voor de middelste rij is echt niet meer te herleiden naar het origineel.

Toch is dit niet het meest doorslaggevende argument op dit moment. Want er zijn mensen die zeggen dat hoewel het uiterlijk anders is de hond inwendig en daarmee bedoelen ze ook genetisch hetzelfde is als de wolf.

En daarmee bedoelen ze weer dat als een wolf geen zetmeel in zijn dieet heeft het voor een hond ook geldt. Dit nu is ontegenzeggelijk in 2016 **aangetoond niet waar!** In de loop van de evolutie is bij de hond het vermogen zetmeel te verteren juist ontwikkeld. En wel door het gen dat amylase aanmaakt goed te gaan gebruiken. En wat doet amylase dan? Dit is het enzym dat zetmeel verteert in de dunne darm van de hond. Dit gen is overigens ook bij de wolf aanwezig is maar wordt niet benut. Samenleven met de mens die veel zetmeel in zijn dieet heeft had dus het gevolg dat honden ook genetisch vastgelegd zetmeel zijn gaan verteren.

Verder zijn er nog grote verschillen in leefgewoontes. Een wolf is afhankelijk van het aanbod van prooidieren. Eet soms langere tijd niet of nauwelijks. Onze honden zijn over het algemeen beter in staat als de baas om op de klok te kijken en zullen meestal 2 x per dag aangeven dat het etenstijd is.

Wolven moeten vechten voor hun voedsel tegen de concurrentie. Daarbij vallen slachtoffers wat de gemiddelde levensduur bekort. Dit soort knokpartijen is in onze maatschappij toch ongewenst. Wat ook de gemiddelde levensduur bekort zijn gebitsafwijkingen. Als er een kies afbreekt bij het kauwen op harde botten of vechten kan dat in de natuur grote gevolgen hebben, met name een minder prettige hongerdood. Voor onze huisdieren is dat niet meer het geval.

Er zijn dus niet alleen lichamelijke verschillen maar ook onze huisvesting en verzorging zijn in verreweg de meeste gevallen niet echt meer natuurlijk.

Dus is een hond een wolf.... **NEE!** Er zijn overeenkomsten maar ook grote verschillen!

2 Dit beeld met alle gevolgen is in onze maatschappij bij onze honden niet echt meer gewenst.

2/ Voeding en kanker

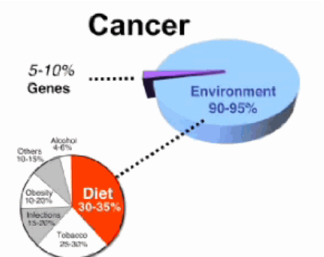

Er is heel veel te doen bij de mens over voeding in relatie tot het ontstaan van kanker. Dit is een van de onderwerpen waarbij iedereen zijn of haar zegje kan doen zonder dat direct aantoonbaar is of hetgeen beweerd wordt ook echt zinnig is. Jaren geleden kwam ik al in aanraking met iemand die een poeder uit Zuid-Afrika importeerde dat oorspronkelijk weer uit China kwam dat kanker kon genezen. Hoe ingewikkelder hoe mooier! Onderbouwd met fotokopieën van allerlei artikelen van spectaculaire genezingen van kanker bij honden was het een

wondermiddel. De eerste vraag die dan opkomt is waarom niet iedereen dit gebruikt zeker bij mensen en waarom het niet alom bekend is. Later bleek dat het een soort veredelde vitamine C was, gedroogd uit een vruchtje wat hoog in de bergen groeit en daardoor zeer veel anti-oxidanten bevat. Het wondermiddel is echter nooit doorgebroken en is dan ook min of meer een stille dood gestorven.

Humaan is er wel heel veel onderzoek over voeding in relatie tot de ontwikkeling van kanker. En ook veel meer wordt er over gepraat. Een bekende opbouw van argumenten is als volgt: 5-10% van de tumoren bij mensen wordt veroorzaakt door genetische voorbestemming. Een bekend voorbeeld daarvan is de erfelijk vorm van borstkanker bij vrouwen in bepaalde families. En 90-95% van de kankergevallen wordt veroorzaakt door omgevingsfactoren.

Binnen die 90 % wordt weer 30-35% in relatie gebracht met voeding.

Nu lijkt het heel gemakkelijk om deze cijfers over te nemen voor het gebruik bij dieren maar dat is niet terecht! Dit zijn cijfers bij de mens maar bij de hond is er gewoonweg veel te weinig over bekend. We weten het niet, maar wat we wel weten is dat de erfelijke component veel hoger is als bij de mens wordt aangenomen. Iedere (goede) dierenarts weet dat bepaalde tumoren zich veel vaker openbaren bij bepaalde rassen b.v. de maligne histiocytose veroorzaakt bij de Berner Sennen honden een zeer groot gedeelte van de sterfte en de tumoren. Andere rassen komt dit eigenlijk niet voor.

De weinige onderzoeken naar tumoren bij huisdieren die gedaan zijn wijzen eerder in de richting van 25% sterfte veroorzaakt door tumoren bij onze honden. Echter dit verschilt enorm per ras en ook per onderzoek. Dus enige voorzichtigheid met het gebruik van cijfers is geboden.

Factoren die de ontwikkeling van kanker bij honden en katten kunnen beïnvloeden:

LEEFTIJD

Bij bijna de helft van alle honden ouder dan 10 jaar zal kanker ontstaan.

RAS

Sommige tumoren komen vaker voor bij specifieke hondenrassen, zoals huidtumoren bij Boxers, milttumoren bij Duitse Herders en botkanker bij de grote rassen. Siamese katten lijken meer risico te lopen dan andere kattenrassen.

GESLACHT

Sommige kankers ontwikkelen zich onder invloed van geslachtshormonen, zoals melkkliertumoren bij teven en prostaattumoren bij reuen.

OMGEVING

Gevaarlijk is de blootstelling aan chemicaliën, zoals bepaalde pesticiden en verdelgingsmiddelen en aan straling zoals röntgenstralen.

Dit is een voorbeeld van een stukje uit een reclame folder voor dieetvoer als ondersteuning voor honden met kanker. De leeftijd is een open deur intrappen maar dat de helft aan kanker zal overlijden is nog nooit aangetoond en een wel heel hoog percentage. Het ras is zeker van belang voor bepaalde specifieke tumoren. Het is een onderdeel van de opleiding tot dierenarts dat je moet weten bij welk ras er meer kans is op bepaalde tumoren. Maar het zegt niks over hoe vaak het voorkomt en waarom juist bij dat ras. Dus heel vaag. Het geslacht is ook weer een open deur intrappen. Ik denk niet er ooit prostaatkanker bij een teef zal gezien worden, maar dat bij oudere reuen de kans op problemen

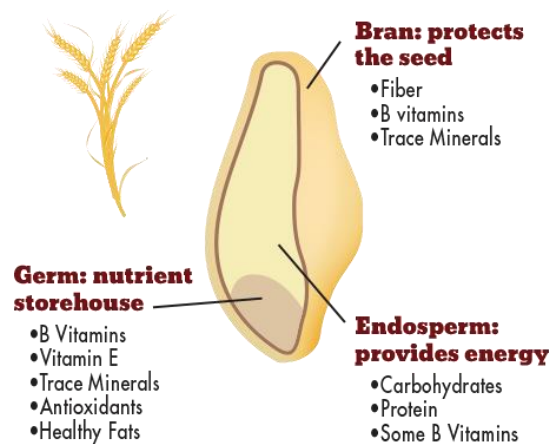
met de prostaat toeneemt zal iedereen logisch lijken. Tot slot de omgeving als oorzaak. Bij mensen nemen we aan dat pesticiden slecht zijn maar als kanker veroorzakers bij honden, daar is niets over bekend. Straling is iedereen bang voor maar naar de wintersport hoog door de atmosfeer vliegen en boven in de bergen op de witte sneeuw rondlopen en dan een enorme hoeveelheid straling oplopen daar liggen niet veel Nederlanders wakker van. Is het dan zinvol om over dit soort zaken te praten bij onze honden. Niet echt logisch!

Tenslotte nog de zo spannende toevoegingen zoals groene thee, vitamine E en C, kurkuma. Bij de mens worden er allerlei goede eigenschappen aan toegekend. Is het dan zo dat we dat rechtstreeks naar de hond kunnen overzetten. Niet echt waarschijnlijk! Bijvoorbeeld van vitamine C weet iedereen dat we dat niet zelf aanmaken en dus via de voeding moeten opnemen. De hond maakt het zelf aan, dus tenzij er echt iets mis is zal die dat zeker in voldoende hoeveelheden doen. Conclusie is dus totdat er gedegen onderzoek is gedaan naar de werking in de voeding van toevoegingen er eigenlijk niets over te zeggen is. En om ook een open deur in te trappen. Honden en ook katten worden niet zo oud als mensen. Dat betekent dat tumoren waar de leeftijd een grote rol speelt zoals huidkanker door blootstelling aan zonlicht bij de mens bij de hond veel minder kans krijgt, nog afgezien van het feit dat ze vaak een gepigmenteerde vacht hebben.

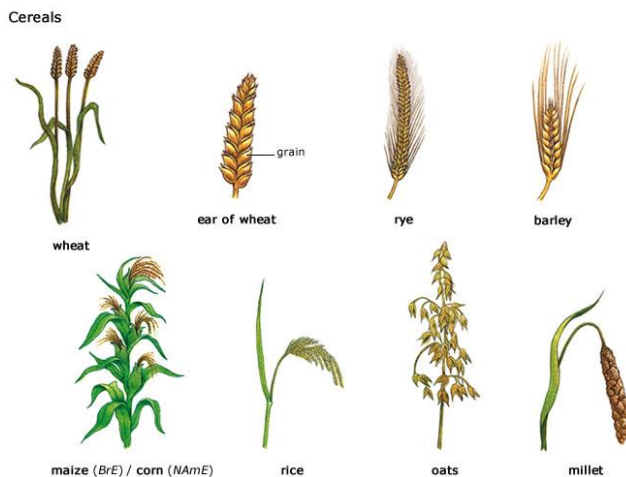
In dit kader nog een laatste anekdote. Een van de lansbrekers voor voeding als oorzaak voor vroegtijdig sterven haalt aan dat de honden in de zeventig en tachtiger jaren veel ouder werden als nu. Ze werden toen wel 16-17 jaar en nu maar 10 als je geluk hebt. Helaas voor deze persoon werden de honden toen gemiddeld niet zo oud dus dat klopt al niet, maar nog veel interessanter is dat toen al het merendeel van de honden commerciële brokken at!

3/ granen(vrij) en gluten(vrij)

Om te kunnen begrijpen waar we over praten eerst een beetje uitleg over gluten. Gluten zijn eiwitten die voorkomen in granen (zoals tarwe, rogge, spelt, gerst, rijst, mais, haver) en dus ook niet te vergeten in graanproducten. Veel mensen denken bij granen alleen aan een zetmeel dus energie bron maar ze bevatten ook een beetje eiwitten. Logisch als je erover nadenkt want uit een graankorrel moet weer een grote plant groeien en o.a. de kiem bevat dan ook eiwit. De hoeveelheid gluten verschilt per graansoort. Zo is er bij tarwe ongeveer 80% van het eiwit gluten maar bij spelt is dat veel minder. Dit geeft al verschillen in overgevoeligheid. Om het nog iets lastiger te maken bestaan gluten uit 2 ondersoorten. De gliadines en de glutines. Alleen bij de gliadines kan er een probleem optreden in de vorm van een intolerantie of een allergie. De granen rijst, mais en haver bevatten weinig tot geen gliadines, waardoor mensen met een glutenintolerantie of glutenallergie dit vaak zonder problemen kunnen eten. Niet glutenvrij dus, wel gliadinevrij, en daar gaat het in dit geval om.

Dit is de kern van het verhaal waar alles om draait. Bij mensen soms een groot probleem en daarom is er zoveel over te doen. Als je namelijk niet tegen gluten kan geeft dat vervelende effecten op je darm met soms grote gevolgen. Hierbij nog de opmerking dat een tarwe allergie of intolerantie niet hetzelfde is als een gluten allergie. In tarwe zitten namelijk veel meer eiwitten waar het menselijk lichaam op kan reageren en daarom kunnen veel mensen die niet tegen tarwe kunnen wel tegen andere graansoorten.

hetzelfde is als een gluten allergie. In tarwe zitten namelijk veel meer eiwitten waar het menselijk lichaam op kan reageren en daarom kunnen veel mensen die niet tegen tarwe kunnen wel tegen andere graansoorten.

Bij de hond is er in 1 onderzoek ooit eens bij Ierse Setters in een bepaald nest glutenallergie aangetoond. Dit nest is aan allerlei andere aangeboren aandoeningen overleden waardoor de waarde van dit onderzoek een beetje op losse schroeven komt te staan.

Recentelijk is er een onderzoek gedaan bij Border Terriërs door Lowrie en anderen in het kader van Spikes disease. Dit is vrij vertaald een hersenafwijking waarvan we vermoeden dat de darm ermee te maken heeft die bij dit ras voorkomt. De onderzoekers keken naar antistoffen tegen gluten in het bloed. Door glutenvrij te voeren daalde het gehalte aan antistoffen tegen gluten in het bloed en tegelijkertijd namen de klachten van Spikes disease af. Je zou denken dat dat toch overtuigend bewijs was, maar helaas bij wat ze gezonde honden noemen die bij aanvang van het onderzoek duidelijk lagere antistof waarden hadden is verder niet gekeken wat het dieet effect was. Simpelweg omdat ze waarschijnlijk die geen dieet gaven. De enige echte conclusie die je dus kunt trekken is dat de

voerverandering succesvol was maar wat precies de reden was zal nog even onbekend blijven. Een stap in de goede richting zeker, maar nog veel onderzoek zal nodig zijn.

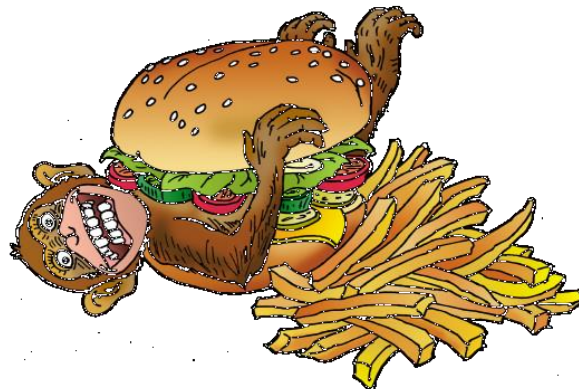
Dus in tegenstelling tot bij de mens is er bij honden **niets bekend** over gluten allergie. Is het dan zo dat alles wat er over glutenvrij wordt geschreven en gezegd dan onzin....vooralsnog **Ja!**

Hoe zit het dan met tarwe?? Zoals hierboven al vermeld bevat tarwe veel gluten en bij de andere granen is dat veel minder. Maar in tarwe zitten nog veel meer eiwitten waar een lichaam op kan reageren. Hierom verdenken we tarwe ook bij onze honden wel van mogelijke ongewenste reacties. Ik ga hier bewust nu niet verder in op de verschillen tussen mens en hond, maar in grote lijnen is er een essentieel verschil. Een hond verteert nagenoeg alle voer in de dunne darm. Bij de mens die van nature als alleseter veel meer plantaardig eten tot zich neemt wordt een gedeelte van de vertering van het voedsel voortgezet in de dikke darm. Alleen al hierdoor kunnen we de mens niet met de hond vergelijken.

Tot slot speelt er mogelijk nog de kwaliteit van het zetmeel. Onderzoek heeft aangetoond dat een hond 99% van het aangeboden zetmeel in de dunne darm verteert. Maar het is aannemelijk dat de kwaliteit ook een grote rol speelt. Slecht "ontsloten" zetmeel is moeilijk te verteren voor mens en hond. Iedereen heeft wel eens een net tekort gekookte aardappel "moeten" eten. Behalve onsmakelijk krijg je er ook nog eens buikpijn van en de volgende dag is de stoelgang ook anders als anders. Een zelfde voorbeeld is mais. Als we maiskorrels zo doorslikken komen ze er van achter weer onveranderd uit. Gepofte mais is niet alleen veel beter weg te werken, maar heeft dat effect niet. Dat is goed verteerbaar en je stoelgang blijft normaal.

In hondenvoeders wordt een vrij hoog percentage zetmeel verwerkt (vaak tarwe maar ook andere zetmeelbronnen) en zoals gezegd kunnen honden dat in principe prima verteren. Maar als het zetmeel niet netjes is voorbereid en daarna fijngemalen en verwerkt tot een brok dan kan niemand dat aan de buitenkant zien. Echter de darm merkt het wel! Mogelijk kunnen we hiermee ook een groot gedeelte van de smakelijkheid en de kwaliteit tussen voeders verklaren. En waarschijnlijk ook het prijsverschil tussen de voeders. Is u opgevallen dat ik schreef hondenvoeders en niet brok? In principe geldt dit namelijk ook voor complete vleesvoeders maar daar wordt vaak gekookte rijst in verwerkt en als je dat maar kookt dan is het al gauw licht verteerbaar. Dus in principe geen verschil maar in de praktijk mogelijk wel een verschil.

Heb ik hiermee een (glutenvrij) broodje aap uit de wereld geholpen?

4/ RAW en BARF

Raw staat voor ruw onbewerkt (veelal vlees) voer en BARF staat voor Bones And Raw Food. Komen we weer terug op de gedachte dat de hond van de wolf afstamt en zijn dieet het meest natuurlijk is als we vlees, botten en organen voeren, al dan niet vers of iets bewerkt. Een kreet die erbij hoort is zonder geur, kleur en smaakstoffen en al helemaal geen conserveringsmiddelen. Voeren op deze wijze van de hond is een hype die een aantal jaren geleden uit Amerika is overgewaaid naar ons. Overigens heeft een enquête in Amerika onder eigenaren die zo hun huisdier voeren al als resultaat gehad dat de ze vrijwel allemaal 30-50% droogvoer (lees brokken) gaven en de rest raw/barf. Dus **NIET** 100%.

Aan het voeren van raw/barf worden allerlei voordelen toegekend met betrekking tot de gezondheid van de hond. Zo zou de vacht er mooier van worden en de huid gezonder. Is het beter voor de tanden en kiezen en hebben deze dieren een frissere adem. Allergieën zouden verminderen en daarnaast zou het goed zijn voor op gewicht blijven en de conditie verbeteren. Tenslotte zou de vertering verbeteren en er minder ontlasting geproduceerd worden. Het laatste is overigens wel iets wat veel eigenaren vermelden dat t.o.v. brokken het volume van de ontlasting en de frequentie van de ontlasting afnemen. Dit is wel aannemelijk ook want in brokken zitten meer onverteerbare delen die ook nog eens water kunnen vasthouden (vergelijk de bruine boterham en de witte boterham bij mensen). Echter er is tot op heden geen enkel bewijs dat de bovenstaande claims ook waar zijn. Er zijn gelukkig genoeg honden die ook op uitsluitend brokken alle bovenstaande kenmerken hebben. Dus objectief bewijs is er niet!

Een gedeelte van de eigenaren die zo voeren, betrekken “vers vlees pakketten” bij een lokale slager of dierenspecialzaak die contacten heeft met zo’n slager of al dan niet lokale fabriek. Een ander gedeelte wat met name in de dierenspecialzaak of via internet wordt verkocht is min of meer industrieel bewerkt om de houdbaarheid te vergroten door middel van drogen of ingevroren om bederf tegen te gaan. Drogen wordt dan weer onderverdeeld in vriesdrogen en aan warme lucht met een ventilator erop drogen. Het verschil is te zien doordat bij het vriesdrogen door het verdampen van de waterkristallen er een soort poriën ontstaan.

Vaak wordt er behalve dierlijke grondstoffen ook iets van groente en fruit verwerkt (de gedachte is dat als het voor mensen goed is ook voor de hond maar de vraag is wat er uit opgenomen wordt?). Daarnaast hebben een aantal soorten ook nog zetmeel bv door zoete aardappels of bonen en erwten. Meestal geen granen want dat is marketing technisch een vies woord, maar wel zetmeel. Als je dat zou vergelijken met het dieet van een wolf waarbij de verhouding van de energie opname van eiwit 54% , vet 45% en koolhydraten 1% is dan vallen de meeste van die voeders al aardig uit de toon. Er is een beperkt onderzoek gedaan bij 10 voeders van verschillende merken. Daaruit kwam een

gemiddelde van 34 % eiwit en een zeer gevarieerd vet percentage van soms wel tot meer dan 70% en sommige nog veel koolhydraten tot wel 50%. De vergelijking met het wolvendieet konden dus deze industrieel bereide voeders niet goed aan. De schadelijke gevolgen voor het hoge eiwit en vetgehalte zijn niet bekend. Onderzoek bij oudere honden gaf aan dat minder eiwit (zoals bij nier dieet) achteruitgang van de nieren kon beperken en vet percentages boven de 60% energie aandeel in het voer worden soms in verband gebracht met verhoogde kans op alvleesklier ontsteking en dat is vaak een dodelijke aandoening bij de hond. Dat je van veel vet gemakkelijk dik van kunt worden is eigenlijk een open deur intrappen.

Nog belangrijker! Daarnaast is er bij deze voeders gekeken naar het calcium en fosfaat gehalte in deze voeders. Gemiddeld was het calcium gehalte veel te hoog. Zeker bij snelgroeiende grote rassen is dat ongewenst omdat er groeistoornissen en been afwijkingen door kunnen ontstaan. Het fosfor gehalte varieerde van te weinig tot veel te veel. Hoewel er nog lang niet alles over bekend is wordt toch aangenomen dat het een negatief effect op de nierfunctie heeft als het gehalte niet optimaal is.

De laatste tijd zijn er ook verhalen binnen de diergeneeskunde gaan circuleren over problemen bij honden aan de schildklier door rauw voer. In hoeverre deze op waarheid berusten is nog niet te zeggen maar als er veel strottenhoofden vermalen door het voer gaan is het zeker niet onmogelijk.

De Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde is een van de instanties die dierenartsen informeert. Ze vinden zich zelf daar heel erg belangrijk en met name als het gaat om volksgezondheid in verband met huisdieren dan wordt er ineens driftig gecommuniceerd. Rauw voer zou een gevaar voor de volksgezondheid kunnen zijn. Enge bacteriën als salmonella en campylobacter (bij de meeste mensen maar vaag bekend maar wel ineens duidelijker als ik zeg dat het over het "kippenboutje" gaat) zouden verspreid kunnen worden door voedsel niet te verhitten. Theoretisch is dat absoluut het geval maar in de praktijk zal het wel meevallen. Ten eerste omdat de meest raw voeders zo fanatiek zijn dat ze toch niet echt bedorven voedsel aan hun honden geven en ten tweede omdat we nog lang niet precies weten hoe dat honden daarna deze bacteriën uitscheiden. Blijft wel de vraag hoe je met de schalen en borden waarin het gegeven wordt moet omgaan. Op dit moment schatten we het risico voor de volksgezondheid niet hoog in maar het is een leuk argument tegen raw voeren.

De conclusie die uit het weliswaar beperkte onderzoek getrokken kan worden is dat rauwe, diepgevroren en gedroogde hondenvoeders kritisch moeten worden benaderd. Rauw is meer een kreet die past bij reclame als dat ze echt vertegenwoordigt wat er nu precies in het voer zit en het ergst is dat zeker een deel van deze voeders zorgelijk hoge waarden aan eiwit, vet, calcium en fosfor en calcium bevatten.

De onderzoekers geven dan ook aan dat hondeneigenaren met een voorkeur voor rauwe voeders hierover geïnformeerd zouden moeten worden..... bij deze!

5/ Petfood, voerkwaliteit en samenstelling

Als laatste onderwerp in deze serie wat informatie over het “gewone” hondenvoer. Er is heel veel onduidelijkheid bij de meeste mensen over de samenstelling van de brokken en blikvoer/pakjes die in de winkel hier in Nederland te koop zijn. De meeste mensen worden op het verkeerde been gezet doordat de vermelding van vlees en dierlijke bijproducten op de verpakking in hun hoofd wordt vertaald als “slachtafval” wat dan een wrange bijmaak geeft. Fabrikanten hebben de mogelijkheid om op de verpakking de samenstelling in categorieën te verdelen. Ze vinden het dan galanter de vermelding “vlees en dierlijke bijproducten” op de verpakking te zetten als in detail de samenstelling te vermelden.

In Nederland is de NVWA (Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit) verantwoordelijk voor de goedkeuring van alle grondstoffen in diervoer. Bedrijven die te maken hebben met dierlijke bijproducten of het nu produceren, verwerken importeren of exporteren is, vallen onder hun toezicht en regelgeving. Iedere petfood producent wordt gecontroleerd door de NVWA. Worden er niet toegestane grondstoffen gebruikt dan zal de NVWA maatregelen nemen. Een schandaal zoals b.v. in Amerika waarbij melamine was toegevoegd aan tarwe om het eiwit gehalte in metingen te verhogen (bij ons bekend van de rel rond de toevoeging ervan in melkpoeder voor baby's in China, waardoor hier overal tekorten aan babyvoeding waren ontstaan) zal dan ook niet gauw voorkomen. Overigens worden met dit soort schandalen ook de hype rond raw/barf in Amerika mede verklaard. De mensen vertrouwen (en in dit geval zeer terecht) het voer in de winkel niet meer. In Europa en Nederland zou door regelgeving en controle dit soort risico's eigenlijk zeer beperkt moeten zijn.

Home > Onderwerpen > Dierlijke bijproducten >

De 3 categorieën dierlijke bijproducten

> [Categorie 1-materiaal](#)

> [Categorie 3-materiaal](#)

> [Categorie 2-materiaal](#)

> [Afvoermogelijkheden \(schema's\)](#)

Dierlijke bijproducten (DBP) zijn verdeeld in 3 categorieën. Deze indeling wordt bepaald door de [Europese verordening \(EG\) nr. 1069/2009](#) en is gebaseerd op het risico voor de volks- en diergezondheid.

Categorie 1-materiaal heeft verhoudingsgewijs het hoogste risico, daarentegen heeft categorie 3-materiaal het laagste risico. Bij vermenging krijgt het materiaal de status van het hoogste risico.

Per categorie is bepaald op welke manier het dierlijke bijproduct verwerkt moet worden en welke bestemming het mag hebben. Zo kan een dierlijk bijproduct bijvoorbeeld worden vernietigd, omgezet tot brandstof of verwerkt tot diervoeder.

Destructie en Wet dieren

Sinds 1 januari 2013 zijn categorie 1- en 2-materiaal, met uitzondering van kadavers of delen daarvan, niet meer gereguleerd. Dat betekent dat de aanmeldingsplicht voor dergelijk materiaal komt te vervallen maar ook dat aanbieders zelf kunnen gaan kiezen voor een verwerker. Hierdoor dalen niet alleen de administratieve lasten maar ook de verwerkingskosten voor dit materiaal.

Nog steeds zijn er veel mensen die denken dat dode dieren verwerkt worden tot hondenvoer, daarom hier even een overzichtje voor de duidelijkheid. In de Europese Unie worden dierlijke

bijproducten in 3 categorieën verdeeld. De 3 categorieën bevatten alle dierlijke bijproducten die niet bedoeld /geschikt zijn voor menselijke consumptie.

1/ Dode huisdieren >>> mogen NIET gebruikt worden

2/ Geëuthanaseerde dieren, mest en maagdarminhoud (b.v. pens inhoud) >>> mogen NIET gebruikt worden

3/ Alle dierlijke bijproducten die niet gewenst of geschikt zijn voor menselijke consumptie

Alleen categorie 3 mag in petfood verwerkt worden en in de volksmond heet dit vaak “slachtafval” maar dat is misschien niet helemaal terecht. Dit zal ik uitleggen!

We leven hier in Nederland in een maatschappij waar we bepaalde gewoontes hebben. Het is hier niet gebruikelijk dat degene die kookt in huis een volledige varkenskop op tafel zet of dat ogen in de soep drijven of dat testikels als een heerlijke traktatie op je bord liggen. Ik noem hier wat voorbeelden waarvan wij hier in Nederland eigenlijk walgen. In andere delen van de wereld is dat vaak heel anders, daar kunnen bovenstaande voorbeelden een delicatessen zijn. Een ander voorbeeld is lever. Veel mensen lusten wel leverworst, leverpastei of paté. Maar om een volledig lever te bakken en plompverloren op je bord te krijgen daar zijn we niet van gediend.

Echter uit voedingsoogpunt is de lever juist een zeer interessant orgaan. Lever bevat bijna alle noodzakelijke mineralen en de vitamines A en B in zeer hoge gehalten. Kijken we naar de nieren dan zijn die energierijker als leverweefsel, maar wel iets minder rijk aan mineralen en vitamines. Wat wij Nederlanders wel graag eten is spierweefsel van koeien, varkens en kippen. Dat noemen wij een lekker stukje vlees. Kipfilet wat we veel lekkerder vinden als kippenlever bevat eigenlijk alleen eiwitten en zeer weinig mineralen en een beetje vitamine B3.

Dus als je het goed beschouwd zijn we eigenlijk wel heel raar bezig. Uit voedingsoogpunt verwerken we de beste producten in diervoer en zelf eten we (gelukkig met smaak) de minderwaardige delen van onze landbouwhuisdieren op. Een andere draai aan dit : het wel of niet geschikt zijn voor humane consumptie is dus eigenlijk een zeer subjectief verhaal en het wel of niet geschikt zijn heeft dus meer met lokale gewoontes te maken dan dat het op voedingswaarde gebaseerd is.

Even nog iets over de plantaardige grondstoffen in het voer. De meeste van deze zijn van humane en dus hoogwaardige kwaliteit. De hoofdreden hiervoor is dat honden en (katten) zeer slecht plantaardige bijproducten kunnen verteren. Voeders waar vol trots op de verpakking vermeld wordt dat ze wortelen erwten, groenten en zelfs fruit bevatten moeten dan ook met de nodige reserve benaderd worden. Waar plantaardige delen ook voor gebruikt worden is niet de energie waarde verhogen maar meer het vezel gehalte. Je kunt dan denken aan sojahuillen, tarwezemelen en bietenpulp. Vergelijk dit met de bruine boterham bij mensen. De gedachte is dat een hoog vezelgehalte bijdraagt aan een gezondere darmflora en darmgezondheid door een betere beweging van de darm en een geleidelijke opname van voedingsstoffen. De vraag is of deze aanname wel altijd op gaat bij onze honden en katten met een heel kort maagdarmkanaal en relatief korte dikke darm.

Ik hoop dat u na het lezen van dit gedeelte snapt dat op gesjoemel en calamiteiten na onze huisdiervoeders op verantwoorde en gecontroleerde wijze worden geproduceerd. Natuurlijk zijn er wel verschillen in kwaliteit en samenstelling. En net als bij veel producten die we kopen is het zo dat prijs en kwaliteit meestal in verhouding zijn, maar een andere titel voor dit verhaal zou kunnen zijn “Eten onze huisdieren beter als wij zelf?”.

Tot slot

Zoals in de inleiding vermeld is het geenszins de bedoeling volledig te zijn maar is deze artikel reeks meer bedoeld om veel vooroordelen weg te nemen en u wat meer inzicht te geven in de voeding van onze honden en katten maar vooral om het leven van dierenartsen te vergemakkelijken. Het valt niet mee om boven de “schreeuweraars” uit te komen, maar wat we hier in Nederland wel hebben is gezond verstand! En net als in de politiek is de gulden middenweg vaak de beste keus. Terug naar met de pot mee-eten van onze honden is niet gewenst in onze maatschappij en eigenlijk onmogelijk want dat vereist dat we onze honden los over straat laten lopen om hun kostje verder bijeen te scharrelen. Wat een rotzooi zou dan ontstaan? Maar het is ook niet zo dat fervente aanhangers van andere voedingswijzen allemaal verkeerd bezig zijn. Het is moeilijk om de voederindustrie te verslaan in kwaliteit en prijs, maar als je persé wilt dan kan het wel.

Als je auto kapot is ga je dan naar de opticien? Als de tv het niet doet bel je dan de huisarts? Dus hoewel ik beseft dat niet alle dierenartsen evenveel van voeding af weten is het wel zo dat deze in hun studie veel leren over de voedingsbehoeften van honden en katten en ook veel over voeding. Niet alleen voor speciale diëten bij bepaalde aandoeningen maar ook algemeen. Heb je vragen over voeding van huisdieren ga je dan naar de neef van de oom van de achterbuurman van je tante of ga je liever naar iemand die er voor geleerd heeft?